

Sygn. akt I DO 54/20

UCHWAŁA

Dnia 24 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 24 listopada 2020 roku sprawy w przedmiocie zastrzeżenia odmowy udostępnienia dokumentów dołączonych do wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej, sygn. akt PK XIV Ds (...) o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator Prokuratury Rejonowej w G. A. R.

działając na podst. art. 135 § 7 i 8 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze

uchwalił:

nie uwzględnić zastrzeżenia zawartego we wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej, sygn. akt PK XIV Ds (...) o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator Prokuratury Rejonowej w G. A. R..

UZASADNIENIE

Wnioskiem datowanym na 10 listopada 2020 roku prokurator z Prokuratury Krajowej wystąpił o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator Prokuratury Rejonowej w G. A. R.. Jednocześnie we wniosku tym, na podstawie art. 135 § 7 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze, złożył zastrzeżenie, że dokumenty załączone do wniosku nie mogą zostać udostępnione prokurator A. R., ani też ewentualnie ustanowionemu pełnomocnikowi, powołując się na dobro postępowania przygotowawczego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Co do zasady, prokurator, którego dotyczy postępowanie immunitetowe, ma wynikające wprost z art. 135 § 7 zd. 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Zgodnie jednak z art. 135 § 7 zd. 2 Prawa o prokuraturze, jeżeli wnioskujący prokurator złożył zastrzeżenie co do ich udostępnienia, decyzję w tym przedmiocie podejmuje sąd dyscyplinarny. Może on zastrzeżenie uwzględnić i wglądu odmówić albo też zastrzeżenia nie uwzględnić, co skutkuje obowiązywaniem normatywnego uprawnienia do zapoznania się z zebrany materiał dowodowy.

Podkreślić trzeba, iż w inicjowanym przez oskarżyciela publicznego postępowaniu delibacyjnym, sąd dyscyplinarny rozstrzyga jedynie w przedmiocie zaistnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przez prokuratora objętego wnioskiem. Sąd Najwyższy ocenia przedstawione we wniosku argumenty i załączone doń dokumenty, stanowiące podstawę czynionych w tym zakresie ustaleń faktycznych.

Analogicznie sytuacja przedstawia się odnośnie do weryfikacji istnienia realnej groźby negatywnego wpływu na dobro postępowania przygotowawczego w wyniku udostępnienia akt sprawy (załączonych dokumentów) osobie, której dotyczy wniosek.

Zastrzeżenie więc dokonane przez prokuratora na podst. art. 135 § 7 Prawa o prokuraturze winno wskazywać argumenty świadczące za koniecznością obalenia wprowadzonego mocą ustawy domniemania, iż wgląd do materiałów dowodowych postępowania immunitetowego nie wpłynie niekorzystnie na dalszy bieg postępowania karnego. Niewątpliwie można i w niektórych wypadkach wręcz należy zaaprobować wykluczenie udostępnienia materiałów osobie objętej wnioskiem, ale wzgląd na cele postępowania immunitetowego i karnego nie przemawia za uczynieniem tego zastrzeżenia prokuratora wiążącym dla sądu dyscyplinarnego. Związanie sądu dyscyplinarnego decyzją prokuratora co do odmowy udostępnienia osobie, której wniosek dotyczy, materiału mu towarzyszącego powodowałoby, że sąd dyscyplinarny stałby się automatem legitymizującym zastrzeżenie organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, co nie daje się pogodzić z ideą niezależności sądu jako władzy w

sensie konstytucyjnym (por. uwagi zawarte w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2007 r., K 39/07, OTK-A 2007/10/129).

Decyzja zatem odmawiająca dostępu do załączonych do wniosku dokumentów może być wynikiem wyłącznie rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego (por. z uzasadnieniem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2012 roku, sygn. SNO 6/12, Lex 1215816, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2020 r., sygn. I DO 23/20, Lex nr 3019500, a także J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do (art. 80) ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, LexisNexis 2009, teza 13).

Uprawnienie to nie jest więc, bo nie może być arbitralną decyzją prokuratora. Musi on wykazać podejmującemu decyzję sądowi dyscyplinarnemu istnienie realnych okoliczności, nakazujących ograniczenie przysługującego już na etapie postępowania delibacyjnego konstytucyjnego prawa do obrony osobie objętej ochroną immunitetową. Winny one umożliwić sądowi rzeczywistą, rzetelną weryfikację zasadności (potrzeby) zastrzeżenia dostępu do akt śledztwa. Jest to konieczne tym bardziej, iż decyzja ta nie podlega zaskarżeniu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie wskazał choćby jednego argumentu świadczącego za koniecznością odmowy udostępnienia prokurator objętej wnioskiem zgromadzonego materiału dowodowego, ograniczając się do przytoczenia treści przepisu art. 135 § 7 zd. 2 Prawa o prokuraturze. Ponieważ orzekający w przedmiocie zastrzeżenia Sąd Najwyższy także nie dostrzegł w aktach sprawy takich powodów, które mogłyby wskazywać na możliwość negatywnego wpływu na dobro postępowania, dotyczącego czynności służbowych podejmowanych przez prokurator A. R., co do których składała ona już pisemne oświadczenia, niezasadnym byłoby odmówienie zainteresowanej prokurator dostępu do dokumentów, mających wskazywać na istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez nią przestępstwa.

W przedmiocie dysfunkcjonalności przepisu art. 135 § 8 zd. 1 Prawa o prokuraturze Sąd Najwyższy wypowiedział się już w przywołanej wyżej uchwale z dnia 22 czerwca 2020 r. i stanowisko to pozostaje aktualne.

